

## YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**MAVIDİL HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE  
YÖNETMELİĞİ**

**BİRİNCİ BÖLÜM**

**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**

**Amaç**

**MADDE 1 –** (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Mavidil hastalığının kontrolü, izlenmesi, gözetimi, eradikasyonu ile kısıtlı bölgelere hastalıkla ilişkili hayvan ve hayvansal ürünlerin giriş, çıkış ve transit hareketlerinin sınırlandırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

**Kapsam**

**MADDE 2 –** (1) Bu Yönetmelik; Mavidil hastalığına ilişkin hayvan ve hayvansal ürünlerin kısıtlı bölgelere giriş, çıkış ve transit hareketi ile ilgili kontrol, izleme, gözetim ve sınırlamaları kapsar.

**Dayanak**

**MADDE 3 –** (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

**Tanımlar**

**MADDE 4 –** (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı,
- b) Birincil Mavidil mihrakı: Aynı bölgede çıkan önceki bir mihrakla epidemiyolojik olarak ilişkili olmayan veya farklı bir bölgede çıkan ilk mihrakı,
- c) Canlı zayıflatılmış aşilar: Mavidil virüsünün doku kültüründe veya embriyolu tavuk yumurtasında pasajlanması ile üretilen aşısı,
- ç) Doğrulama: Mavidil virüsü için inceleme yapılarak ve objektif bulgular dikkate alınarak belirlenen şartların karşılanıp karşılanmadığının tespiti için yapılan laboratuvar kontrolünü; bununla birlikte, bir salgın olması halinde yetkili otoritenin klinik ve/veya epidemiyolojik sonuçlara dayanarak hastalık varlığının tespitini,
- d) Duyarlı türler: Tüm geviş getiren (ruminant) hayvanları,
- e) Hayvan: Vahşi hayvanlar dışındaki duyarlı türlerden birine ait hayvanı,
- f) Hayvan sahibi veya bakıcısı: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran veya ödeme karşılığında ya da ödeme olmaksızın bakımlarından sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi/kişileri,
- g) İşletme: Mavidil hastalığına duyarlı hayvan türlerinin sürekli veya geçici olarak barındırıldığı, tutulduğu, bakıldığı ve beslendiği herhangi bir tesis, kuruluş veya etrafı çevrili açık alan çiftliği durumundaki yerleri,
- ğ) Kısıtlı bölge: Yetkili otorite tarafından Mavidil hastalığıyla bağlantılı coğrafi, idari, ekolojik ve epidemiyolojik faktörlerle birlikte kontrole yönelik düzenlemeler göz önüne alınarak belirlenen koruma ve gözetim bölgelerinden oluşan alanı,
- h) Mavidil vakası: Mavidil enfeksiyonunu akla getiren klinik bulgu ve laboratuvar test sonuçlarının, aşıli veya seropozitif hayvanların kısıtlı bölgeye girişinden değil, hayvanların tutulduğu işletmedeki virüs sirkülasyonundan kaynaklandığını gösteren bir seri epidemiyolojik veri ile birlikte şu durumlardan herhangi birini;
  - 1) Mavidil hastalığına uyumlu klinik bulgular gösteren hayvanlar veya önceki testte negatif serolojik sonuç göstermesine rağmen, daha sonra en az bir Mavidil serotipine karşı negatiften pozitif sero-değişim gösteren gözcü hayvanı,
  - 2) Mavidil virüsünün izole edildiği ve tanımlandığı hayvanı,
  - 3) Mavidil serolojik testlerinde pozitiflik gösteren hayvanı,
  - 4) Bir veya daha fazla Mavidil serotipine karşı viral antijen veya viral ribonükleik asitin (RNA) tanımlandığı hayvanı,
  - ı) Mavidil mihrakı: Mavidil antijeni tespit edilen bir veya daha fazla vakanın resmi olarak doğrulandığı işletmeyi,
  - i) Mevsimsel vektör-ari bölge: Yılın belli bir dönemi için gözetim sonucunda Mavidil virüsü bulaşmasıyla veya Mavidil vektörü olabilecek ergin Culicoides ile ilgili bir bulgunun belirlenmediği epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi alanı,
  - j) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
  - k) Şüpheli: Hastalığın bulunması ihtimalini ortaya koyan bir dizi epidemiyolojik veri ile birlikte, hastalığa duyarlı bir türde, Mavidil hastalığına işaret eden herhangi bir klinik belirtinin görülmesini,
  - l) Vektör: Mavidil hastalığını taşıyabilen Culicoides imicola türünden veya Culicoides cinsine ait herhangi bir

insekti,

m) Yetkili otorite: İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerini,

n) Transit geçiş: Kısıtlı bölgeden çıkış veya bu bölgeden geçiş; Kısıtlı bölgeden çıktıktan sonra kısıtlanmamış bölgeden geçerek aynı kısıtlı bölgeye dönüşü veya kısıtlı bölgeden çıktıktan sonra kısıtlanmamış bölgeden geçerek kısıtlı başka bir bölgeye hayvan hareketini, ifade eder.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **İzleme, Gözetim ve Bilgi Paylaşımı**

#### **Hastalık bildirimi**

**MADDE 5** – (1) Mavidil virüsünün varlığından şüphe duyulması veya varlığının doğrulanması ile ilgili, hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer derhal yetkili otoriteye bildirimde bulunmak zorundadır.

#### **Şüphe**

**MADDE 6** – (1) Mavidil hastalığına yakalandığından şüphe duyulan bir veya birden fazla hayvan varsa, resmi veteriner hekim hastalığın varlığını doğrulamak veya bu ihtimali ortadan kaldırmak için derhal resmi araştırma yöntemlerini uygular.

(2) Hastalığın varlığından şüphe duyulduğuna dair bildirimde bulunulmasını takiben resmi veteriner hekim en kısa sürede;

a) Şüphelenilen işletme veya işletmeleri resmi gözetim altına alır.

b) Aşağıdaki tespitleri gerçekleştirir:

1) Hayvanların envanterini hazırlar, envanterde, her bir tür için hâlihazırda ölmüş olan, enfekte olan veya enfekte olması muhtemel hayvanların sayılarını belirtir ve hastalıktan şüphelenilen dönem içerisinde doğan veya ölen hayvanları tespit etmek için bu envanteri günceller; bu envanterdeki veriler istek üzerine hayvan sahibi ya da bakıcısı tarafından ibraz edilir; veriler her ziyaret sırasında kontrol edilebilir.

2) Vektörün hayatta kalabilmesini kolaylaştıracak veya barınması muhtemel yerlerin ve özellikle de üremesi için müsait olan alanların bir envanterini hazırlar.

3) 9 uncu maddeye uygun olan epidemiyolojik survey yürütür.

c) İşletme veya işletmelere düzenli ziyaretlerde bulunur ve her seferinde ölen veya enfekte olduğundan şüphelenilen hayvanlar üzerinde ayrıntılı bir klinik muayene veya nekropsi yapar ve laboratuvar testleri aracılığıyla hastalığı teyit eder.

ç) Aşağıdaki uygulamaların yürütülmesini sağlar:

1) Şüpheli işletmelere veya buralardan başka işletmelere hayvanların hareketinin yasaklanmasını.

2) Vektörlerin aktif olduğu zamanlarda hayvan hareketlerinin kısıtlanması için hayvanların belli sınırlar içerisinde tutulmasını.

3) Hayvanların ve hayvanların barındırıldığı binalar ile binaları çevreleyen alanların (özellikle Culicoides popülasyonlarının geliştiği ortamların) düzenli ruhsatlı insekt öldürücülerle (insektisitlerle) ilaçlanmasını.

4) İşletmedeki ölü hayvanların yakılarak veya gömülerek imha edilmesini.

d) Diğer işletmelerin konumları, coğrafi durumları veya hastalıktan şüphelenilen işletmeye olan temasları kontaminasyon ihtimalinden şüphelenmek için yeterli gerekçe oluşturuyor ise, resmi veteriner hekim bu işletmelerde de ikinci fıkrada değinilen önlemleri uygulayabilir.

(3) İkinci fıkradaki hükümlere ek olarak, hayvanların serbestçe yaşadıkları korumalı doğa alanları için spesifik hükümler uygulanabilir.

(4) Mavidil hastalığının varlığından duyulan şüphe yetkili otorite tarafından giderilene kadar, bu maddede değinilen önlemler kaldırılmaz.

(5) İkinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen önlemler uygulamaya koyulana kadar, enfekte olmasından şüphe duyulan herhangi bir hayvanın sahibi veya bakıcısı, ikinci fıkranın (ç) bendinin birinci ve ikinci alt bentlerindeki hükümlerine uymak için tüm koruyucu önlemleri alır.

#### **Aşılama**

**MADDE 7** – (1) Mavidil hastalığına karşı aşılama ancak Bakanlık tarafından yürütülen risk değerlendirmesi sonucunda yapılan programlamaya göre uygulanabilir.

(2) Uygulanacak aşıya Bakanlık tarafından karar verilir. Aşılama alanı, Bakanlık tarafından başka şekilde talimatlandırılmadığı takdirde 10 uncu maddede belirtilen koruma ve gözetim bölgesini kapsar.

#### **Resmi teyit**

**MADDE 8** – (1) Mavidil hastalığının varlığı resmen doğrulanınca, resmi veteriner hekim aşağıdaki işlemleri yapar:

a) Mavidil hastalığının görüldüğü işletme ve hayvanları tespit eder.

b) Hastalığın tespit edildiği işletmede bulunan tüm duyarlı türden hayvanların yakma veya gömülme yoluyla

imha ve itlaf edilmesi emrini verir.

c) 6 ncı maddede belirtilen önlemleri, enfekte olmuş işletme veya işletmelerin çevresindeki 20 kilometre yarıçaplık bir bölge dahilindeki işletmelere kadar 10 uncu maddede tanımlanan koruma bölgesi içinde genişletir.

ç) Bakanlık tarafından kabul edilen herhangi bir aşılama programı veya diğer alternatif önlemlere ilişkin tedbirleri uygulamaya koyar.

d) 9 uncu maddeye uygun olarak bir epidemiyolojik survey yürütür. Ancak birinci fıkranın (c) bendinde değişiklik yapmak suretiyle, hayvanların söz konusu bölgede hareketine ilişkin uygulanabilecek hükümler Bakanlıkça kabul edilebilir.

(2) Birinci fıkranın (c) bendinde değinilen bölge epidemiyolojik, coğrafi, ekolojik veya meteorolojik durumlara dayanarak yetkili otorite tarafından genişletilebilir veya daraltılabilir.

#### **Epidemiyolojik survey**

**MADDE 9 –** (1) Epidemiyolojik survey şunlarla ilgili olacaktır:

a) Mavidil hastalığının işletmede varlığını sürdürmüş olabileceği sürenin uzunluğu.

b) İşletmede Mavidil hastalığının muhtemel kökeni ve aynı kaynaktan enfekte veya kontamine olmuş olabilecek hayvanların bulunduğu diğer işletmelerin tanımlanması.

c) Hastalığın vektörlerinin varlığı ve dağılımı.

ç) Hayvanların söz konusu işletmelere veya işletmelerden hareketi ile işletmelerden hayvan karkaslarının ayrılması.

(2) Mavidil hastalığının mümkün olan en kısa sürede yok edilmesini sağlamak ve epidemiyolojik surveyi yürütmek için gerekli olan genel koordinasyonu gerçekleştirmek amacıyla Bakanlık tarafından ulusal düzeyde bir kriz merkezi oluşturulur. Ulusal Hastalık Kriz Merkezinin kuruluma ilişkin genel kuralları Bakanlık tarafından belirlenir.

#### **Koruma ve gözetim bölgesi**

**MADDE 10 –** (1) Yetkili otorite, 8 inci maddede belirtilen önlemlere ek olarak, koruma ve gözetim bölgelerinin sınırlarının belirlenmesini sağlar. Bölgelerin sınırları belirlenirken, Mavidil hastalığı ile bağlantılı coğrafi, idari, ekolojik ve epidemiyolojik faktörlerle birlikte hastalığın kontrolüne yönelik düzenlemeler göz önüne alınır.

(2) Koruma ve gözetim bölgeleri aşağıdaki şekilde oluşturulur:

a) Koruma bölgesi, enfekte olmuş işletmenin çevresinde en az 100 kilometre yarıçapında bir alandan oluşur.

b) Gözetim bölgesi, koruma bölgesinin sınırlarından itibaren en az 50 kilometre yarıçapında olan ve önceki on iki ay boyunca Mavidil hastalığına karşı Bakanlık tarafından başka bir şekilde talimatlandırılmadığı takdirde canlı zayıflatılmış aşılama işleminin yapılmadığı bölgeyi kapsar.

(3) Yetkili otorite aşağıda belirtilen bilgiler ışığında ikinci fıkrada tanımlanan bölgelerin sınırlarında değişiklik yapmak üzere karar verebilir:

a) Coğrafi ve ekolojik faktörler.

b) Meteorolojik koşullar.

c) Vektörün varlığı ve dağılımı.

ç) 9 uncu maddeye uygun olarak gerçekleştirilen epidemiyolojik çalışmaların sonuçları.

d) Laboratuvar test sonuçları.

e) Özellikle dezenfektan uygulamaları gibi karşı önlemlerin alınması.

#### **Koruma bölgesinde alınacak kontrol önlemleri**

**MADDE 11 –** (1) Yetkili otorite aşağıdaki önlemlerin koruma bölgesinde uygulanmasını sağlar:

a) Bölge içerisinde hayvanların bulunduğu tüm işletmeler tanımlanır.

b) Duyarlı tür hayvanlardan oluşan gözcü grupların ve vektör popülasyonlarının izlenmesine dayanan ve yetkili otorite tarafından belirlenen bir epidemiyolojik survey programı resmi veteriner hekimler tarafından uygulanır.

c) Bölgeden hayvanların ve bunlara ait semen, ovum ve embriyoların ayrılması yasaklanır.

(2) Ancak, yetkili otorite tarafından belirlenen prosedüre göre, bölgenin özellikle viral dolaşımın veya vektörlerin yokluğunun kanıtlandığı kısmında bulunan hayvanlar için çıkış yasağından muafiyetlere karar verilebilir.

(3) Birinci fıkrada belirlenen önlemlere ek olarak, koruma bölgesindeki hayvanların tanımlanması ve Mavidil hastalığına karşı aşılama Bakanlık tarafından belirlenecek prosedüre göre yapılır.

#### **Gözetim bölgesinde alınacak kontrol önlemleri**

**MADDE 12 –** (1) Yetkili otorite şunları sağlayacaktır:

a) 11 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen önlemler gözetim bölgesinde geçerlidir.

b) Bakanlık tarafından talimatlandırılmadığı takdirde gözetim bölgesinde Mavidil hastalığına karşı canlı zayıflatılmış aşı uygulanmaz.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Hayvanların ve Onların Semen, Ovum ve Embriyolarının Hareketlerine İlişkin Kısıtlamalar**

#### **Kısıtlı bölgeler**

**MADDE 13 –** (1) Yetkili otorite kısıtlı bölgeleri ve bu bölgelerdeki herhangi bir değişikliği yirmidört saat içinde Bakanlığa bildirir.

(2) Yetkili otorite epidemiyolojik olarak ilişkili bir alanı kısıtlı bölgeden çıkartmaya yönelik herhangi bir karar alırken, 17 nci maddeye göre gerçekleştirilen Mavidil izleme ve surveylans uygulamalarını takiben, iki tam vektör aktivitesi sezonunu içeren iki yıllık bir periyod boyunca söz konusu bölgede Mavidil virüsünün sirküle olmadığını gösteren kanıtlanmış bilgiyi Bakanlığa sunar.

(3) Bakanlık gerekli gördüğü takdirde sadece bilgi amaçlı olarak kendi web sayfasında kısıtlı bölgelerin güncel listesini yayımlar. Bu liste her kısıtlı bölgede sirküle olan virüs serotipleriyle ilgili bilgiyi içerir. Böylece 10 uncu ve 11 inci maddelerdeki amaçlara uygun olarak aynı Mavidil virüs serotiplerinin sirküle olduğu kısıtlı bölgelerin tanımlanması sağlanır.

**Aynı kısıtlı bölge içinde hareket koşulları**

**MADDE 14 –** (1) Yetkili otorite tarafından aynı Mavidil virüsü serotip veya serotiplerinin sirküle olduğu aynı kısıtlı bölge içindeki hayvan hareketlerine, nakil günü hayvanlarda Mavidil hastalığına ilişkin herhangi bir klinik bulgu görülmemesi şartıyla izin verilir ve bu şart tüm hareket uygulamalarının ön koşulu olarak ele alınır.

(2) Koruma bölgesinden gözetim bölgesine hayvan hareketlerine sadece aşağıdaki durumlarda izin verilebilir:

a) 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddelerde belirtilen şartlara uyan hayvanlar.

b) Hayvanların hareketinden önce çıkış yapacağı noktadaki yetkili otorite tarafından istenen ve varış noktasındaki yetkili otorite tarafından onaylanan, Mavidil virüsü yayılımına karşı önlemler ve vektör saldırılarına karşı korumaya ilişkin risk değerlendirme sonuçlarının uygun olmasına dayanılarak verilen diğer hayvan sağlığı garantilerine uygun hayvanlar.

c) Acil kesimi yapılmak üzere transfer edilen hayvanlar.

(3) Yetkili otorite kısıtlı bölgenin epidemiyolojik olarak ilişkili bir bölümünü, söz konusu alanda bir tam vektör aktivitesi sezonunu içeren bir yıllık bir periyod süresinde 20 nci maddeye göre gerçekleştirilen Mavidil izleme ve surveylans uygulamaları ile spesifik Mavidil virüsü serotip ve serotip kombinasyonlarına ilişkin Mavidil virüs sirkülasyonunun olmadığını kanıtlanması şartıyla “geçici ari bölge” olarak sınırlandırılabilir. Kısıtlı bölgeyi veya bu bölgenin bir kısmını “geçici ari bölge” olarak sınırlandırmak isteyen bir yetkili otorite, bu isteğini 20 nci maddede bahsi geçen bilgilerle birlikte Bakanlığa bildirir.

(4) Hayvanların kısıtlı bölge içindeki bir yerden aynı Mavidil virüsü serotip ve serotiplerinin sirküle olduğu aynı kısıtlı bölge içinde sınırlandırılmış “geçici ari bölgeye” hareketine sadece aşağıdaki durumlarda izin verilebilir:

a) 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddelerde belirtilen şartlara uyan hayvanlar.

b) Hayvanların hareketinden önce çıkış yapacağı noktadaki yetkili otorite tarafından istenen ve varış noktasındaki yetkili otorite tarafından onaylanan, Mavidil virüsü yayılımına karşı alınan önlemler ve vektör saldırılarına karşı korunmaya ilişkin risk değerlendirme sonuçlarının uygun olmasına dayanılarak verilen hayvan sağlığı garantilerine uygun hayvanlar.

c) Acil kesimi yapılmak üzere transfer edilen hayvanlar.

(5) Çıkış yerindeki yetkili otorite Bakanlığa en kısa sürede ikinci fıkranın (b) bendi ve dördüncü fıkranın (b) bendinde bahsi geçen hayvan sağlığı garantileri ile ilgili bilgilendirir.

(6) Bu maddenin diğer fıkralarında değinilen hayvanlara ilişkin olarak sağlık sertifikalarına aşağıdaki ifade eklenir:

“ Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinin ..... (ikinci, üçüncü veya dördüncü fıkraları ve bunların ilgili bendlerinden uygun olanı belirtilecek.) fıkrası/bendinde belirtilen şartlara uygun olan hayvanlar.”

**Çıkış yasağından serbestlik için koşullar**

**MADDE 15 –** (1) Kısıtlı bölgedeki bir işletme, semen deposu veya depo merkezinden hayvan ve bunlara ait semen, ovum ve embriyoların hareketleri sadece aşağıdaki durumlarda 11 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ve 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereği uygulanan çıkış yasağından muaf tutulur:

a) 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddelerdeki bildirilen koşulların sağlanması durumunda.

b) Hayvanların hareketinden önce çıkış yaptığı noktadaki yetkili otorite tarafından istenen ve varış noktasındaki yetkili otorite tarafından onaylanan, Mavidil virüsü yayılımına karşı önlemler ve vektör saldırılarına karşı korumaya ilişkin risk değerlendirme sonuçlarının uygun olmasına dayanılarak verilen diğer herhangi hayvan sağlığı garantisine uygun hayvanlar olması durumunda.

(2) Varış yerindeki yetkili otoritenin kontrolü altında zorlayıcı bir prosedür düzenlenerek hayvanların ve bunlara ait semen, ovum ve embriyoların hareketlerinin birinci fıkranın (b) bendinde bulunan koşullara uyumlu olması sağlanır.

(3) Aşağıdaki koşulların sağlanması durumunda kısıtlı bir bölgedeki işletmeden acil kesim için hayvan hareketleri, 11 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ve 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereği uygulanan çıkış yasağından muaf tutulur:

a) Orijin işletmede nakilden en az otuz gün öncesine kadar herhangi bir Mavidil mihrakı görülmemiş olması.

b) Hayvanların veteriner hekim denetimi altında varış itibariyle yirmidört saat içinde kesilecekleri varış kesimhanesine nakli ve hayvanların aynı kısıtlı bölgedeki kontrol noktasında nakledilmesi sırasında hayvan refahı kapsamında öngörülen bir dinlenme periyodu yok ise doğrudan nakli.

c) Transfer noktasındaki yetkili otorite tarafından planlanan hayvan hareketlerini, hayvanların yüklenmesinden en az kırksekiz saat önce varış noktasındaki yetkili otoriteye bildirmesi.

(4) Birinci fıkranın (b) bendine rağmen, varış noktasındaki yetkili otorite risk değerlendirmesine dayanarak, orijin yerdeki yetkili otoriteden hayvanların tayin edilen kesimhaneye naklinin başka bir yere uğramaksızın, doğrudan gerçekleştirilmesini isteyebilir. Bu şekilde belirlenen herhangi bir kesimhane 26 ncı maddede düzenlenen kriterleri göz önüne alan risk değerlendirmesine göre tanımlanır. Belirlenen kesimhanelerle ilgili bilgi Bakanlık tarafından ulaşılabilir hale getirilir.

(5) Hayvanların ve bunlara ait semen, ovum ve embriolarının kısıtlı bölgedeki işletmeden ihracat için gümrük çıkış noktasına, birinci fıkraya göre onaylanmayan doğrudan hareketi, aşağıdaki koşulların sağlanması durumunda 11 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ve 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereği uygulanan çıkış yasağından muaf tutulur:

a) Orijin işletmede nakilden en az otuz gün öncesine kadar herhangi bir Mavidil mihrakı görülmemiş olması.

b) Hayvanların resmi gözetim altında çıkış noktasına nakli ve hayvanların aynı kısıtlı bölgedeki kontrol noktasında nakil sırasında hayvan refahı kapsamında öngörülen bir dinlenme periyodu yok ise doğrudan nakli.

(6) Birinci, üçüncü ve beşinci fıkralarda değinilen hayvan ve bunlara ait semen, ovum ve embriolara ilişkin olarak sağlık sertifikalarına aşağıdaki ifade eklenir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin ..... (15 inci maddesinin birinci fıkrası (a) veya (b) bendi veya üçüncü fıkrası veya beşinci fıkrasından uygun olanı belirtilecek.) fıkrasına/bendine uygun olan ..... (hayvanlar, semen, embriyo ve ovumlardan uygun olanı belirtilecek.)”

#### **Hayvan hareketleri için ilave durumlar**

**MADDE 16 –** (1) Yetkili otorite tarafından hayvanların hareketine aşağıdaki durumların oluşması şartıyla izin verilir:

a) Yükleme sırasındaki uygun temizlik ve dezenfeksiyon sonrası, transferi yapılacak hayvanlar ruhsatlı insektisit ve/veya repellent ile muamele edilir. Bu uygulama kısıtlı bir bölgeden ayrılma ve kısıtlı bölgeye girişteki her durumda yapılır.

b) Kısıtlı bölgedeki hareketi sırasında hayvanlar için kontrol noktasında bir günden fazla bir dinlenme periyodu öngörülmüşse, hayvanlar vektör saldırılarına karşı koruyan ve 22 nci maddede belirlenen kriterlere uygun vektör korunaklı bir işletmede tutulur.

(2) Birinci fıkra aşağıdaki hayvan hareketleri için geçerli değildir:

a) 21 inci maddeye uyumlu olarak tanımlanan mevsimsel vektör-ari periyod boyunca yalnızca kısıtlı bölgedeki epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi alanlardan orjin alan veya bu alanlardan geçiş yapılan hayvan hareketi.

b) 14 üncü maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarına uygun olarak “geçici ari bölge” olarak tanımlanan kısıtlı bölge alanlarından orjin alan veya bu bölgelerden geçişin söz konusu olduğu hayvan hareketi.

(3) Birinci fıkrada sözü edilen hayvanlar için değinilen ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ifade eklenir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 16 ncı maddesine uygun olarak ..... (tarihinde) ..... (ürünün adı) ile insektisit/repellent tedavisi yapılmıştır.”

#### **Mavidil izleme ve surveylans programları**

**MADDE 17 –** (1) Yetkili otorite 18 inci, 19 uncu, 20 nci ve 21 inci maddeler ile düzenlenmiş olan asgari gerekliliklere uygun olarak Bakanlığın talimatı ile Mavidil izleme ve surveylans program/programlarını uygular.

**Muhtemel Mavidil virüsü girişini belirlemeye yönelik Mavidil izleme ve surveylans programları için genel gereklilikler**

**MADDE 18 –** (1) Mavidil izleme ve surveylans programları aşağıdaki amaçlarla gerçekleştirilir:

a) Muhtemel Mavidil virüsü girişini tespit etmek.

b) Uygun olması durumunda, virüsün bazı serotiplerinin tüm ülkede veya epidemiyolojik olarak ilişkili bir coğrafi bölgede olmadığının gösterilmesi.

c) Mevsimsel olarak vektörden ari dönemin belirlenmesi (entomolojik surveylans).

(2) Mavidil izleme ve surveylans amaçları doğrultusunda kullanılacak coğrafi referans birim, özel çevresel koşullardan dolayı farklı bir boyutun kullanılması söz konusu olmadığı sürece, yaklaşık 45 x 45 km’lik (yaklaşık 2 000 km<sup>2</sup>) bir grid (bir haritada kesişen yatay ve dikey hatlar sistemi) ile tanımlanır.

#### **Muhtemel Mavidil virüsü girişini belirlemeye yönelik Mavidil izleme ve surveylans programları**

**MADDE 19 –** (1) Muhtemel herhangi bir Mavidil virüsü girişini tespit etmeyi amaçlayan Mavidil izleme ve surveylans programları en azından pasif klinik surveylans ve aktif laboratuvar temelli aktif surveylansı içerir. Bu programlar aşağıda açıklandığı gibi uygulanır:

a) Pasif klinik surveylans şüphelerin bildirilmesine yönelik bir erken uyarı sistemini de içeren, her şüphenin tespit edilmesi ve incelenmesi amacıyla resmi nitelikte ve uygun şekilde belirlenen devamlı bir sistemden oluşur.

Hayvan sahibi, bakıcı ve veteriner hekimler herhangi bir şüphe halinde, durumu en kısa sürede yetkili otoriteye bildirir.

b) Laboratuvar temelli aktif surveylans gözcü hayvanlarla serolojik/virolojik izleme, serolojik/virolojik survey veya risk değerlendirmeye dayalı risk hedefli izleme ve surveylansdan biri veya bunların kombinasyonundan oluşan yıllık programdan oluşur. Program hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilir:

1) Örnekleme yıl boyunca önceden belirlenmiş aralıklarla gerçekleştirilebilir fakat en az senede bir kez ve yılın enfeksiyon veya sero-dönüşümün olması en muhtemel döneminde gerçekleştirilir.

2) Mavidil izleme ve surveylans programları, örneklerin epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi alandaki duyarlı hayvan popülasyon yapısını temsil edecek duyarlı hayvanlardan (aşılanmamış ve kompetan vektöre maruz kalmış hayvanlar) alınmasını sağlayacak şekilde planlanır.

3) Örnek büyüklüğü epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi bölgedeki duyarlı hayvan popülasyonunda % 95 güven aralığı ile hedef popülasyonda bilinen riske dayalı dizayn prevalansını belirlemek üzere hesaplanır. Hedef popülasyonda beklenen prevalansla ilgili bilimsel bilgilerin olmaması durumunda örnek büyüklüğü % 20'lik prevalansı tespit etmek üzere hesaplanır.

4) Örneklerin hayvanlardan bireysel olarak alınmadığı durumda örnek büyüklüğü uygulanan tanı prosedürlerin sensitivitesine göre ayarlanır.

5) Laboratuvar-tabanlı surveylans sirküle olan spesifik serotipi belirlemek üzere planlanır; pozitif tarama testlerinin ardından epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi bölgede olması beklenen Mavidil serotip veya serotiplerini hedefleyen serotip spesifik serolojik/virolojik testlerin yapılmasını kapsar.

**Tüm ülke veya epidemiyolojik olarak ilişkili bir coğrafi bölgede bazı Mavidil virüs serotiplerinin olmadığına gösterilmesi amacıyla yapılan Mavidil izleme ve surveylans programları**

**MADDE 20** – (1) Mavidil virüs sirkülasyonunun olmadığını göstermeyi amaçlayan Mavidil izleme ve surveylans programları 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen koşullara uyumlu olur. Laboratuvar-temelli aktif surveylans için örnek büyüklüğü % 95 güven aralığında %5'lik prevalansı tespit etmek üzere hesaplanır. Buna ek olarak aşağıdaki bentler göz önüne alınır:

a) 8 inci maddenin ikinci fıkrasında bahsi geçen, epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi bir alanın kısıtlı bir bölgeden çıkarılması için, yetkili otorite iki vektör aktivitesi sezonunu içeren en az iki yıllık süre boyunca Mavidil virüs sirkülasyonunun olmadığını göstermek zorundadır.

b) Yetkili otorite uygulamada olan izleme ve surveylans programları ile ilgili uygun geçmiş bilgisini ve en azından aşağıdaki bilgileri kapsayan en az son üç yılda elde edilmiş yıllık sonuçları Bakanlığa sunar:

1) Halihazırda gerçekleştirilmekte olan surveylerin ve uygulanan tanı testlerinin (ELISA, serum nötralizasyon, PCR, virüs izolasyonu) tanımlanması.

2) Örneklenen türler ve her duyarlı hayvan test edilen serum havuzlarına karşılık gelen tahmini hayvan sayısı.

3) Örneklerin coğrafi kapsamı.

4) Örnek sıklığı ve zamanlaması.

5) Hayvan türleri ve coğrafi konumlarına göre belirtilen pozitif örnek sayısı.

c) 14 üncü maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında bahsi geçen “geçici ari bölgenin” belirlenmesi amacıyla, yetkili otorite bir vektör aktivitesi sezonunu içeren en az bir yıl boyunca virüs sirkülasyonunun olmadığını kanıtlar. Yetkili otorite uygulamada olan izleme ve surveylans programları ile ilgili uygun geçmiş bilgisini ve en azından birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen bilgileri kapsayan en az son iki yılda elde edilmiş yıllık sonuçları Bakanlığa sunar.

#### **Entomolojik surveylans**

**MADDE 21** – (1) Mevsimsel vektör ari dönemin belirlenmesine yönelik Mavidil izleme ve surveylans programı olan entomolojik surveylans aşağıdaki gereklilikleri karşılar:

a) Vektörün popülasyon dinamiğinin belirlenmesi amacıyla kalıcı olarak yerleştirilen tuzaklar yoluyla en az bir yıllık aktif vektör yakalama programını içerir.

b) Ultraviyole ışıklarla donanmış tuzaklar önceden oluşturulan protokollere uygun olarak kullanılır. Tuzakların çalıştırıldığı ilk üç senede elde edilen veriler göz önüne alınarak bu tuzakların çalıştırılma sıklığı ayarlanabilir; tuzaklar tüm gece boyunca ve en az aşağıda belirtilen sıklıkta çalıştırılır:

1) Beklenen mevsimsel vektör-ari dönemin tahmin edilen başlangıcından önceki ay ve periyodun tahmin edilen bitişinden önceki ay boyunca haftada bir gece.

2) Mevsimsel vektör-ari periyod boyunca ayda bir gece.

3) Mavidil mevsimsel ari bölgenin tümünde epidemiyolojik olarak ilişkili her alana en az bir tuzak yerleştirilir. Tuzaklarda toplanan sinekler belli bir oranda şüpheli vektör türlerini tanımlama ve sayımını yapma donanımına sahip uzmanlaşmış bir laboratuvara gönderilir.

#### **Vektör korunaklı işletme için kriterler**

**MADDE 22** – (1) Vektör korunaklı bir işletme en az aşağıdaki şartları taşır:

a) Giriş ve çıkış noktalarında uygun fiziksel bariyerlere sahip olur.

b) Vektör korunaklı işletmenin açıklıkları, onaylı insektisitlerle üretici talimatlarına göre düzenli olarak muamele edilen uygun ölçüde tel örgü ile vektör yönünden taranır.

c) Vektör korunaklı işletme içinde ve etrafında vektör surveylans ve kontrolü gerçekleştirilir.

ç) Vektör korunaklı işletme civarında sinek üreme alanlarını sınırlandırmak ve elimine etmek için önlemler alınır.

d) Vektör korunaklı işletmenin işleyişi ve yükleme yerine hayvanların nakli için, destek ve alarm sistemlerinin de tanımlanmasını içeren standart operasyon prosedürleri uygulamada olur.

(2) Eğer birinci fıkrada belirtilen şartları karşılıyorsa, yetkili otorite işletmeyi vektör korunaklı olarak onaylar. Ayrıca en az gerekli koruma periyodu süresince üç defa (periyod başında, sonunda ve sürecinde) vektör korunaklı işletme içinde vektör tuzağı yoluyla uygulanan önlemlerin etkinliğini doğrular.

#### **Ticarete konu olan hayvanların hareketi**

**MADDE 23 –** (1) Hayvanlar, varış yerine kadar nakliye sırasında Culicoides vektörünün saldırılarına karşı korunur. Buna ek olarak aşağıdaki koşullardan en az biri sağlanır:

a) Hayvanlar, 21 inci maddeye uyumlu olarak tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde dağıtımına kadar, hareket tarihinden en az altmış gün öncesinden başlayarak Mavidil mevsimsel ari bir bölgede tutulur ve hareket tarihinden en çok yedi gün önce, Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (OIE)'nün Kara Hayvanları İçin Diagnostik Testler ve Aşılama Kılavuzuna (OIE Kara Hayvanları Kılavuzu) göre gerçekleştirilen bir etken identifikasyon testinden negatif sonuçlar alınır. Ancak, 21 inci maddede tanımlanan şekilde, mevsimsel olarak vektörden ari dönemin, üç yıldan az olmamak üzere yürütülen bir izleme programını müteakip olarak elde edilmiş yeterli epidemiyolojik verilerle belirlendiği bölgeler için, etken identifikasyon testine gerek duyulmaz. Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Dağıtımına kadar, hayvanlar, doğumdan itibaren veya en az altmış gün boyunca .... (tarih giriniz) tarihinde başlatılan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde mevsimsel Mavidilden ari bir bölgede tutulmuş ve uygun olduğu hallerde (uygun olup olmadığını belirtiniz), buna müteakiben Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin, birinci fıkrasının (a) bendine uygun şekilde, dağıtımdan yedi gün önce alınan numuneler üzerinde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre etken identifikasyon testi uygulanmış ve negatif sonuçlar alınmıştır.”

b) Hayvanlar, dağıtımına kadar ve bu tarihten en az altmış gün öncesinden başlayan bir dönem boyunca 22 nci maddede belirtilen kriterlere uyumlu vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunacak şekilde tutulur. Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine uygun olan hayvan/hayvanlar”

c) Hayvanlar, 21 inci maddeye uygun olarak tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde dağıtımına kadar mevsimsel Mavidil ari bir bölgede tutulur; veya en az yirmi sekiz günlük periyod boyunca 22 nci maddede belirtilen kriterlere uyumlu vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunur; ve bu periyod içinde vektörlerin saldırılarına karşı korunma veya mevsimsel olarak vektörden ari dönemin başladığı tarihten en az yirmi sekiz gün sonra söz konusu hayvanlardan toplanan numunelerden Mavidil virüs grubu antikorlarını tespit etmek üzere OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilen serolojik test sonucu Mavidil antikorları yönünden negatif sonuç alınır. Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine uygun olan hayvan/hayvanlar”

ç) Hayvanlar dağıtımına kadar, 21 inci maddeye uygun olarak tanımlanan mevsimsel vektörden ari dönem boyunca mevsimsel Mavidil ari bir bölgede tutulur; veya en az 14 gün boyunca 22 nci maddede belirtilen kriterlere uyumlu vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunur ve bu süre zarfında söz konusu hayvanlardan vektörlere karşı korunma döneminin veya mevsimsel olarak vektörden ari dönemin başladığı tarihten en az 14 gün sonra toplanan numunelerde, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna uygun şekilde yapılan etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınır. Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine uygun olan hayvan/hayvanlar”

d) Epidemiyolojik olarak ilişkili orijin coğrafi alanda mevcut veya mevcut olması muhtemel serotipe/serotiplere karşı aşılanmış hayvanlar; halen aşı spesifikasyonunda garanti edilen bağışıklık dönemi içinde olan hayvanlar ve en az aşağıdaki gerekliliklerden birine uygun olan hayvanlar:

1) Hareket tarihinden en az altmış gün önce aşılanmış hayvanlar.

2) En az aşı spesifikasyonunda belirtilen ve bağışıklık korumasının başlaması için gerekli olan sayıda gün öncesinde, Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda, inaktif aşıyla aşılanır ve söz konusu bağışıklığın başlangıcından

en az on dört gün sonra OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre gerçekleştirilen bir etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınır.

3) Hayvanlar daha önce aşılanmış olduğu halde aşı spesifikasyonunda garanti edilen bağışıklık dönemi içerisinde, Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda, inaktif aşıyla yeniden aşılanır.

4) Hayvanlar, aşılama tarihinden en az altmış gün öncesinden itibaren veya doğumdan itibaren 21 inci maddeye göre tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde mevsimsel olarak Mavidil ari bir bölgede tutulur; ve en az aşı spesifikasyonunda belirtilen bağışıklık korumasının başlaması için gerekli olan gün sayısı kadar önce, Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda, inaktif aşıyla aşılanır.

5) Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Hayvan/hayvanlar, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine uygun şekilde, ..... (serotipi/serotipleri giriniz) Mavidil serotipine/serotiplerine karşı ..... (aşının adını giriniz) ile inaktif/modifiye canlı aşıyla aşılanmıştır.”

e) Hayvanlar öncesinde birden fazla serotipin mevcut olmadığı ve olmasının mümkün olmadığı epidemiyolojik olarak ilgili coğrafi orijin alanında tutulmuş olması durumunda aşağıdaki şartlardan birini sağlar:

1) Hayvanlar Mavidil virüs serotipine karşı antikorları tespit etmek üzere, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre iki serolojik teste tabi tutulur ve pozitif sonuç alır. İlk testin hareket tarihinden altmış ila üçyüz altmış gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi, ikinci testin ise hareket tarihinden en çok yedi gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi gerekir.

2) Hayvanlar Mavidil virüs serotipine karşı antikorları tespit etmek üzere, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre bir serolojik teste tabi tutulur ve pozitif sonuç alır. Bu testin hareket tarihinden en az otuz gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi ve OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre, hareket tarihinden en çok yedi gün öncesinde gerçekleştirilecek bir etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınması gerekir.

3) Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Hayvan/hayvanlar, Mavidil virüsü ..... (serotipi belirtiniz) serotipine karşı antikorları tespit etmek üzere, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine uygun şekilde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre bir serolojik teste tabi tutulmuştur.”

f) Hayvanlar epidemiyolojik olarak ilgili coğrafi menşe alanında mevcut olan veya mevcut olması muhtemel olan bütün Mavidil virüs serotiplerine karşı spesifik antikorları tespit edebilecek, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna uygun ve yeterli iki serolojik teste tabi tutulur, bunlardan pozitif sonuç alır ve bu testler aşağıdaki aralıklarla yapılır:

1) İlk testin hareket tarihinden altmış ila üçyüz altmış gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi, ikinci testin ise hareket tarihinden en çok yedi gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi.

2) OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre Mavidil virüs serotiplerine karşı serolojik testler hareket tarihinden en az otuz gün önce gerçekleştirilerek bundan pozitif sonuç alınır ve hayvanların hareket tarihinden en çok yedi gün önce OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre gerçekleştirilen bir etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınması gerekir.

3) Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Hayvan/hayvanlar, mevcut olan veya mevcut olması muhtemel bütün Mavidil virüsü ..... (serotipi belirtiniz) serotiplerine karşı antikorları tespit etmek üzere, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine uygun şekilde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre spesifik bir serolojik teste tabi tutulmuştur.”

g) Mavidil virüsü serotip 8 için kısıtlı bir bölgeden hareketi yapılan gebe hayvanların tohumlama veya çiftleşmeden önce bu fıkranın (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen koşullardan birine veya (c) bendine uyum sağlıyor olması gereklidir. (c) bendinde bahsedilen bir serolojik testin gerçekleştirilmesi durumunda test hareketten en çok yedi gün önce gerçekleştirilir. Bu bağlamda anılan hayvanların ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Hayvan/hayvanlar gebe değildir” veya “Hayvan/hayvanlar gebe olabilir ve Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin ..... (23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen koşula veya tohumlama ya da çiftleştirmeden önce 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (d), (e), (f) bentlerinde belirtilen koşullara uygun olanı belirtiniz.) uygundur.”

#### **Ticarete konu olan hayvan semeni**

**MADDE 24 –** (1) Hayvan semeni, aşağıdaki koşullardan en az birini sağlayan donör hayvanlardan alınır:

a) Hayvanların, semen toplama işlemi başlatılmasından en az altmış gün önce ve bu işlem sırasında kısıtlı bir bölgenin dışında tutulmuş olması.

b) Hayvanların, semen toplama işlemi başlatılmasından en az altmış gün önce ve bu işlem sırasında 22 nci maddede belirtilen kriterlere uygun vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunmuş olması.



c) Hayvanlar, semen toplama işleminin başlatılmasından önce en az altmış gün boyunca ve bu işlem sırasında, 21 inci maddeye uygun şekilde tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde Mavidil hastalığından mevsimsel olarak ari bir bölgede tutulur ve semen toplama işleminin başlatıldığı tarihten en çok yedi gün önce bu hayvanlarda OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre gerçekleştirilen bir etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınmış olması gerekir. Ancak 21 inci maddeye göre tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönemin, üç yıldan az olmamak üzere yürütülen bir izleme programını müteakip olarak elde edilmiş yeterli epidemiyolojik verilerle doğrulanması durumunda etken identifikasyon testine gerek duyulmaz.

ç) Semen toplama dönemi boyunca en az her altmış günde bir ve sevk edilecek semenin son kez toplanmasını takip eden yirmi bir ila altmışıncı günler arasında Mavidil virüs grubuna karşı antikorları tespit etmek üzere, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre serolojik teste tabi tutulan hayvanlardan negatif sonuç alınmış olması.

d) Toplanan kan örnekleri üzerinde aşağıdaki zaman çerçevesinde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre uygulanan bir etken identifikasyon testine tabi tutulan hayvanlardan negatif sonuç almış olması:

1) Sevk edilecek semenin başlangıç ve son kez toplanmasında; ve semen toplama dönemi boyunca virüs izolasyon testi söz konusu ise en az yedi günde bir, Polimeraz zincir reaksiyonu söz konusu ise, en az yirmisekiz günde bir.

e) Bu kısımda anılan semenin ticarete veya başka bir ülkeye ihracata konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Semen, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 24 üncü maddesinin ..... (birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç) veya (d) bendleri arasından uygun olanı belirtiniz) ile uygunluk gösteren donör hayvanlardan elde edilmiştir.”

#### **Ticarete konu olan hayvan ovumları ve embriyoları**

**MADDE 25 –** (1) Sığır cinsi hayvanların in vivo olarak alınan embriyo ve ovumları, toplama gününde Mavidil hastalığının herhangi bir klinik belirtisini göstermeyen donör hayvanlardan elde edilir.

(2) Sığır cinsi hayvanlar haricindeki hayvanların embriyo ve ovumları ve in vitro alınmış sığır embriyoları, aşağıdaki koşullardan en az birine uygun donör hayvanlardan elde edilir:

a) Hayvanların, embriyo/ovum toplama işleminin başlamasından en az altmış gün önce ve bu işlem sırasında kısıtlı bir bölgenin dışında tutulmuş olması.

b) Hayvanların, embriyo/ovum toplama işlemine başlanmasından en az altmış gün önce ve bu işlem sırasında 22 nci maddede belirtilen kriterlere uygun vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunmuş olması.

c) Embriyo/ovum toplanmasını takip eden yirmibir ila altmışıncı günler arasında Mavidil virüs grubuna karşı antikorları tespit etmek üzere, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre, bir serolojik teste tabi tutulan hayvanlardan negatif sonuç alınmış olması.

ç) Embriyo/ovum toplama gününde alınan kan örnekleri üzerinde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre bir etken identifikasyon testine tabi tutulan hayvanlardan negatif sonuç alınmış olması.

(3) Bu maddede bahsedilen embriyo/ovumların ticarete veya başka ülkeye ihracata konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ifade ilave edilir:

“Embriyolar/ovumlar, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 25 inci maddesinin ..... (birinci fıkrasının ve ikinci fıkrasının (a), (b), (c) veya (ç) bendleri arasından uygun olanı belirtiniz.) ile uygunluk gösteren donör hayvanlardan elde edilmiştir.”

a) Mavidile ilişkin olarak veteriner yasağı veya karantina tedbirlerine tabi işletmelerde tutulan donör hayvanlardan toplanan ovum ve embriyolar için geçerli değildir.

#### **Çıkış yasağından muaf olacak kesimhanelerin belirlenmesine yönelik kriterler**

**MADDE 26 –** (1) Hayvanların kısıtlı bir bölgede bulunan bir işletmeden, derhal kesime götürülmesiyle ilgili hareketlerine yönelik kesimhanelerin belirlenmesi için risk analizi yapılması amacıyla, varış noktasındaki yetkili otorite tarafından asgari olarak aşağıdaki kriterler kullanılır:

a) Vektörün aktivitesiyle ilgili olanlar başta olmak üzere, izleme ve surveylans programları aracılığıyla elde edilen veriler.

b) Kısıtlı olmayan bölgeye giriş noktasından kesimhaneye kadar olan uzaklık.

c) Hareket güzergahına ilişkin entomolojik veriler.

ç) Vektörlerin aktivite saatlerine göre, günün nakliyatın gerçekleştirileceği zamanı.

d) Olası böcek ilacı ve kovucu kullanımı.

e) Kesimhanenin, hayvancılık işletmelerine göre konumu.

f) Kesimhanede uygulanmakta olan biyogüvenlik tedbirleri.

#### **Ulusal laboratuvar**

**MADDE 27 –** (1) Yetkili otorite, bu Yönetmelikte belirtilen laboratuvar testlerinin yürütülmesinden sorumlu laboratuvarları tayin eder.

(2) Ulusal teşhis laboratuvarları, 28 inci maddede bahsi geçen ulusal referans laboratuvarı ile koordinasyon halinde çalışır.

**Referans laboratuvarı**

**MADDE 28** – (1) Ulusal referans laboratuvarı yetki ve görevleri EK-1’de yer almaktadır.

**Acil durum planı**

**MADDE 29** – (1) Bakanlık, bu Yönetmelikte bildirilen önlemleri hangi vasıtalarla uyguladığını gösteren bir acil durum planı hazırlar. Bu plan, hastalığın hızla ve etkili bir şekilde eradikasyonunu mümkün kılmak için gerekli her türlü teçhizat, ekipman, personel ve uygun olan tüm diğer imkanlara erişimi sağlar.

(2) Birinci fıkrada değinilen planın hazırlanmasında uygulanacak kriterler EK- 2’de yer alır.

(3) Planlar daha sonra, durumdaki gelişmeler göz önüne alınarak değiştirilebilir veya buna ilaveler yapılabilir.

**Bilgilendirme**

**MADDE 30** – (1) Yetkili otorite, koruma ve gözetim bölgelerindeki tüm kişilerin yürürlükteki kısıtlamalar konusunda bütünüyle bilgilendirilmiş olmalarını sağlamak için gerekli olan tüm önlemleri alır ve söz konusu önlemlerin doğru biçimde uygulamaya konması için gerekli her türlü düzenlemeyi yapar.

(2) Enfekte işletme nedeni ile oluşturulan koruma ve gözetim bölgelerinde uygulanan kısıtlamalar, son iyileşme, ölüm, kesim veya imhayı takiben yapılan temizlik ve dezenfeksiyon işleminden kırk gün sonra kaldırılır ve yetkili otorite tarafından ilgililer bilgilendirilir.

**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM****Çeşitli ve Son Hükümler****Avrupa Birliği mevzuatına uyum**

**MADDE 31** – (1) Bu Yönetmelik, Avrupa Birliği Komisyonunun 1266/2007 AT sayılı Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği ve Mavidil Hastalığının Kontrolü ve Eradikasyonu için Spesifik Hükümleri belirleyen 2000/75/AT sayılı direktifine paralel olarak hazırlanmıştır.

(2) Mavidil hastalığı ile mücadele için Avrupa Birliği mevzuatına uyum kapsamında çıkarılmış diğer yönetmeliklerde yer alan hükümlere ilaveten bu Yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(3) 10 uncu maddede belirtilen koruma ve gözetim bölgelerine dahil alanlar, Avrupa Birliği tam üyeliği gerçekleşene kadar, koruma bölgesi için enfekte işletmenin çevresinde yarıçapı en az 3 km yarıçapında, gözetim bölgesi için koruma bölgesinin sınırından itibaren en az 7 km yarıçapında olacak şekilde uygulanır.

(4) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen enfekte işletmelerin çevresindeki 20 km yarıçaplık mesafe, Avrupa Birliği tam üyeliği gerçekleşene kadar 10 km yarıçaplık mesafede uygulanır.

**Düzenleme yetkisi**

**MADDE 32** – (1) Bu Yönetmelikteki Mavidil hastalığına yakalanmış ya da Mavidil hastalığından şüpheli hayvanların itlaf edilmesine dair hükümler, Bakanlıkça belirlenen yerlerde uygulanır.

**Yürürlük**

**MADDE 33** – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 14 üncü, 15 inci, 16 ncı, 22 nci, 23 üncü, 24 üncü, 25 inci ve 26 ncı maddeleri Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi takip eden ilk pazartesi günü,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**MADDE 34** – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.